

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

KADINA YÖNELİK ŞİDDET İNSANLIK SUÇUDUR! KADINA YÖNELİK ŞİDDETE HAYIR! 100. YILDA 100 DEFA ŞİDDETE HAYIR!

1999 yılından bu yana Mirabel Kardeşler'in onurlu mücadelesi adına Birleşmiş Milletler tarafından 25 Kasım "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü" olarak anılmaktadır.

İstanbul Sözleşmesine göre, kadına yönelik Şiddet; ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayalı her türlü eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma olarak tanımlanmaktadır. Kadına yönelik Şiddet, bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimidir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) kadına yönelik Şiddeti, önemli bir halk sağlığı sorunu olarak tanımlamıştır. **Kadına yönelik Şiddet yaşama hakkı ve sağlık hakkının açık ihlalidir**; kısa ve uzun vadeli etkileri ile kadınların topluma tam ve eşit katılımlarını engeller.

Kadına yönelik Şiddet, kadın ve kız çocuklarının erken ölümüne, hastalanmasına ve sakat kalmasına neden olmaktadır. İstenmeyen gebelikler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, yaralanmalar, kaygı bozuklukları, depresyon, intihar ve daha birçok hastalık Şiddet ile ilişkilidir.

DSÖ verileri, dünyada her üç kadından birinin (%30) yaşamları boyunca fiziksel ve/veya cinsel Şiddete maruz kaldığını göstermektedir. Yaşam boyunca yakın partner Őiddetine maruz kalma sıklığı Batı Pasifik'te %20, yüksek gelirli ülkeler ve Avrupa'da %22 ve Amerika kıtasında %25, Afrika kıtasında %33, Doğu Akdeniz bölgesinde %31 ve Güneydoğu Asya'da %33 olarak tahmin edilmektedir. Kadınların en fazla Şiddete maruz kaldığı OECD ülkesi Türkiye'dir. **Türkiye'de yaşam boyu Şiddete maruz kalma %32, son bir yıl içinde Şiddete maruz kalma %12'dir.** Dünya çapında kadın cinayetlerinin %38'i birlikte olduğu kişiler tarafından işlenmektedir. **Türkiye'de her yıl 400'ün üzerine kadın eşi ya da partneri tarafından öldürülmektedir. 2023 yılında ilk 10 ayında öldürülen kadın sayısı 340'tır.** Bununla birlikte, sayısını dahi tespit edemediğimiz birçok kız çocuğu erken yaşta ve zorla evlilikler ile mücadele etmek zorunda bırakılmıştır.

Afetler ve acil durumlarda kadına yönelik Şiddet artmaktadır. COVID-19 pandemisi sırasında uygulanan karantinalar ve karantinaların sosyal-ekonomik etkileri, kadınların Şiddete maruz kalma oranını artırmıştır. Aynı zamanda bu süreç kadınların yardım hizmetlerine erişimlerini de kısıtlamıştır. 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında da toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden dolayı kadının sadece kadın olması nedeniyle maruz bırakıldığı Şiddet daha da artmıştır. Halen bölgede yaşayan kadınların insani yardım, sağlık ve güvenlikle ilgili ihtiyaçları farklı ayrımcılıkları da barındırarak güncelliğini korumaktadır.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

Geçen yıl yazımızda Ukrayna savaşı yüzünden yerinden edilen, her türlü şiddet biçimine maruz kalan kadınlara yer vermiştik. Bu yıl bu duruma Gazze'deki savaş da eklenmiştir. Savaş olan her bölgede kadın ve çocuklar başta olmak üzere şiddete maruziyet artmakta, tüm insanlar en temel haklardan mahrum kalmaktadır. Barış olmadan şiddetin sonlandırılması mümkün değildir.

Cinsiyetçi yaklaşımlar - özellikle de katı erkeklik kavramlarıyla ilgili olanlar - erkek çocuklarının ve erkeklerin ruhsal ve bedensel sağlığını olumsuz yönde etkiler. Bu tür toplumsal cinsiyet normları, kendilerinin de şiddete maruz kalmalarının yanı sıra erkek çocuklarının ve erkeklerin de şiddet uygulamasına sebep olur.

Birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmet sunucularının kadına yönelik şiddetin tespiti, şiddeti raporlaştırması, şiddet mağdurunu sürece dair bilgilendirmesi ve yönlendirmesi sağlık çalışanlarının temel sorumlulukları arasındadır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede koruyucu-önleyici tedbirler, kadının yararına olacak şekilde ve yeniden travmatize olmasına neden olmadan yürütülmelidir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede; kamu kurumları ile kadına yönelik şiddet alanında çalışan sivil toplum örgütlerinin, kadın örgütlerinin, yerel yönetimlerin koordine bir şekilde çalışması mücadelenin hem bireysel hem kitlesel kazanımında büyük önem arz etmektedir.

Bugün 25 Kasım'da, "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü"nde, HASUDER olarak endişeliyiz.

Avrupa Konseyine dönem başkanlığı yaptığı süreçte İstanbul'da düzenlenen bir toplantıda imzaya açılan "İstanbul Sözleşmesi"ni ilk imzalayan ülke olan Türkiye'nin 20 Mart 2021 tarihinde sözleşmeden çekilmesi tüm toplum ama özellikle kadınlar adına endişe vericidir.

Cinsiyetten bağımsız tüm insanlar eşittir. Herhangi canlı cansız varlığa uygulanan şiddet, sebebi ne olursa olsun kabul edilemez. Kadınların şiddet görmemesi, onların insani hakkıdır ve devlet tarafından bu güvence tüm kadınlara sağlanmalıdır. **6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun** etkin ve geniş kapsamıyla uygulanmasının sağlanması gerekmektedir.

Türkiye'de kadınların Cumhuriyetle kazandıkları eşitlikçi haklarının kaybedilmesine göz yuman ya da cesaretlendiren bütün akımlarla hemen şimdi mücadele edilmelidir. Cumhuriyetimizin 100. yılında, Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk kadınlarına kazandırdığı hayatın her alanındaki eşit haklar korunmalıdır.

Ey Kahraman Türk Kadını;

Sen ayaklar altında ezilmeye değil, omuzlar üstünde göklere yükselmeye lâyıksın!

Mustafa Kemal Atatürk

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

Kamuoyuna saygıyla sunarız.

HASUDER Toplumsal Cinsiyet, Kadın ve Üreme Sağlığı Çalışma Grubu tarafından hazırlanmıştır.

Kaynaklar:

1. <http://anitsayac.com/?year=2023>
2. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>
3. https://vaw-data.srhr.org/data?chart1%5Bviolence_type%5D=ipv&chart1%5Bregion%5D=Europe&chart1%5Bregion_class%5D=WHO&chart1%5Bcountries%5D%5B%5D=TUR&chart2%5Bpublication_name%5D=&chart2%5Bpublication_year%5D=
4. <https://www.who.int/news/item/17-07-2023-who-addresses-violence-against-women-as-a-gender-equality-and-health-priority>
5. <https://www.who.int/news/item/03-11-2023-women-and-newborns-bearing-the-brunt-of-the-conflict-in-gaza-un-agencies-warn>